

Program prac konserwatorskich

(opis technologiczny)

**MAŁOWANIE NAWY GŁÓWNEJ
KOŚCIOŁA PW. MATKI BOŻEJ RÓŻAŃCOWEJ W RACIBORZU**
ul. Czynu Społecznego
47-400 Racibórz

powiat raciborski ;
województwo śląskie.

autor: Hubert Kwaśnica

Tworów 2023

Program prac konserwatorskich MALOWANIE NAWY GŁÓWNEJ

KOŚCIOŁA PW. MATKI BOŻEJ RÓŻAŃCOWEJ W RACIBORZU

ul. Czynu Społecznego
47-400 Racibórz

SPIS TREŚCI

1. Podstawa opracowania
2. Przedmiot i zakres opracowania
3. Opis i historia kościoła
4. Stan zachowania
5. W załączeniu zdjęcia obrazujące stan istniejący
6. Projektowane zabiegi renowacyjno-konserwatorskie.

1.Podstawa opracowania

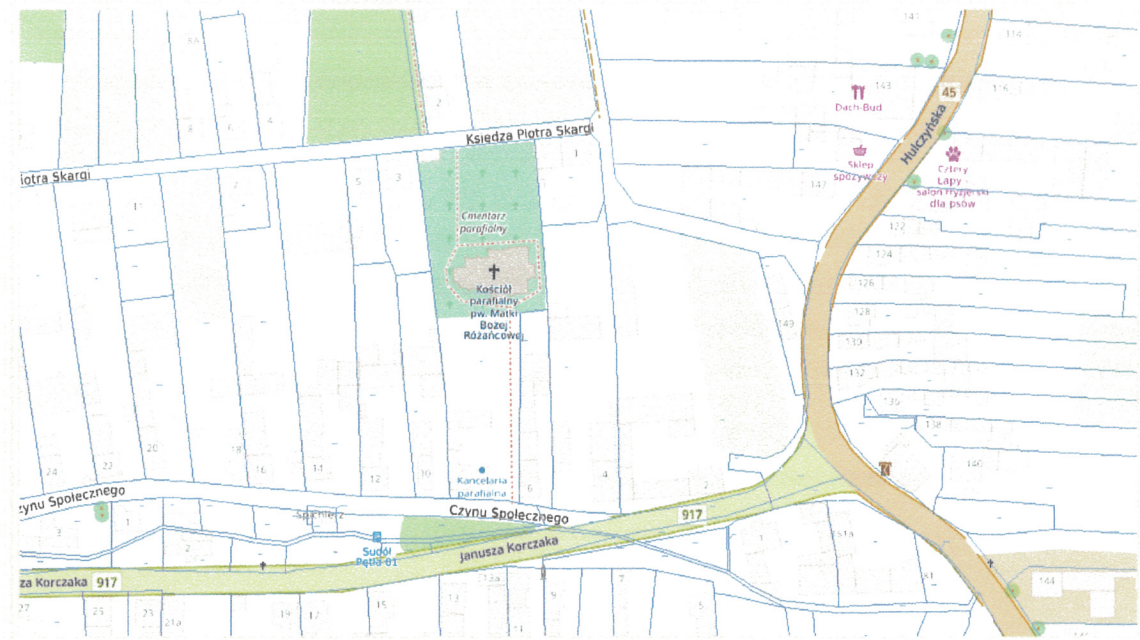
Zlecenie parafii .
Wizje i oględziny na obiekcie

2. Przedmiot i zakres opracowania

Niniejszy program jest sporządzony na zlecenie proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Różańcowej w Raciborzu - Sudole w celu malowania nawy głównej przedmiotowego kościoła. Zakres obejmuje wszystkie ściany i sklepienie nawy głównej oraz transeptu, wraz z chórem i polichromiami na sklepieniu na skrzyżowaniu nawy głównej i transeptu.

Opracowanie obejmuje:

- szczegółowe oględziny obiektu,
- opis stanu istniejącego – zachowania,
- opracowanie programu prac konserwatorskich na renowację – roboty malarskie i pokrewne nawy głównej ,
- wykonanie zdjęć stanu istniejącego

Rodzaj: Kościół murowany

Lokalizacja: ul. Czynu Społecznego 8, 47-400 Racibórz, działka oznaczona ewidencyjnie nr 168, ark. Mapy 1, obręb 0010 Sudół.

Właściciel: PARAFIA RZYMSKO-KATOLICKA MATKI BOŻEJ RÓŻAŃCOWEJ
ul. Czynu Społecznego 8; 47-400 Racibórz, własność 1/1, według księgi wieczystej nr

GL1R/00015855/3

Nr wpisu do rejestru zabytków: A/1266/23

Konstrukcja i styl: kościół murowany, kryty dachem dwuspadowym z blachy na falc. Kościół wybudowany w stylu neogotyckim z elementami stylu secesyjnego i cechami stylu neobarokowego.

Czas powstania: 1904-1906 według projektu Ludwika Schneidera

Powierzchnia nawy głównej – (tynki wewnętrzne i elementy ceglane) objętej planowaną renowacją - +/- 745,0 m²

3. Opis i historia obiektu

Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej, zlokalizowany przy ul. Czynu Społecznego 8 w Raciborzu został wybudowany w latach 1904-1906 według projektu Ludwiga Schneidera. Pracami kierował raciborski budowniczy Franz Klose. Jest to budowla murowana, orientowana, jednonawowa z krótkim, wielobocznym prezbiterium i nawą poprzeczną. Elewacja kościoła jest licowana czerwoną cegłą z tynkowanymi blendami, oszkarpowana, ozdobiona ciekawym detalem w formie

fryzów arkadowych, kostkowych wykonanych z kształtek ceglanych. W partii transeptu znajduje się ozdobny fryz w postaci główek kobiecych i męskich w nakryciach głowy nawiązujących do średniowiecznych strojów mieszczczańskich. Wnętrze kościoła tynkowane, sklepienie gwieździste, podzielone pionowo opracowanymi w kształtkach ceglanych słuźkach oraz łukach, ozdobione polichromiami. Na chórze w partii środkowej scena przedstawiająca zaślubiny Najświętszej Marii Panny. Po obu stronach malowidła dawnych kościołów wioski. Na łuku tęczowym polichromia przedstawiająca centralnie usytuowanego Boga Ojca z Duchem Świętym w otoczeniu aniołów. Ponadto w kościele zachowały się terakotowe posadzki oraz oryginalne wyposażenie w postaci neogotyckiego ołtarza głównego, dwóch ołtarzy bocznych, ambony i organów. W 2021 r. Parafia Matki Bożej Różańcowej w Raciborzu dokonała renowacji polichromii na łuku tęczowym oraz malowania wnętrza prezbiterium.

4. Opis stanu zachowania ścian i tynków nawy głównej obiektu

Nawa główna kościoła pozostaje bardzo zabrudzona. Ceglany cokół we wnętrzu jak i słuźki i wsporniki wykonane z kształtek ceglanych zostały pomalowane farbą. Polichromie na chórze oraz na sklepieniu na skrzyżowaniu nawy i transeptu są w dobrym stanie, jednak wymagają oczyszczenia z kurzu. Polichromie pod chórem są wtórne.

Prezbiterium zostało pomalowane w 2021 r. farbami:

Pozłożono wówczas niektóre elementy detalu oraz uczytelniono fugi na elementach licowanych cegłą.

Stan zachowania obrazują dołączone fotografie.

4. Opis planowanych działań

W terminie od stycznia 2024 r. do grudnia 2024 r. planuje się wykonanie: Renowacja malowideł sufitowych w nawie głównej kościoła pw. Matki Bożej Różańcowej w Sudole.

Polichromie znajdują się w wysklepkach gwieździstego sklepienia nawy głównej, przedstawiają cztery postaci aniołów. Na podstawie oględzin stwierdza się dobry stan zachowania, bez widocznych spękań. Malowidła są pociemniałe, bardzo zabrudzone i zakurzone, pokryte pajęczynami.

Założenia renowacji polichromii

Celem planowanej renowacji jest przywrócenie czytelności malowideł sufitowych w nawie głównej kościoła pw. Matki Bożej Różańcowej w Sudole, nadanie im ich pierwotnego, schludnego wyglądu. Zabiegi obejmujące prace renowacyjne to przede wszystkim oczyszczenie powierzchni z lotnych nawarstwień kurzu i z pajęczyn, uzupełnienia warstwy malarskiej poprzez punktowanie idealnie scalające i naśladowcze do oryginału, uwypuklenie i podkreślenie jego wartości estetycznych. Zgodne z oryginałem technologie i środki oparte na krzemianach, pigmenty odpowiednie do technik mineralnych.

Zakres prac renowacyjnych

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opis stanu zachowania
2. Dokładne oczyszczenie, odkurzenie malowideł z luźnych naleciałości przy użyciu gumy chlebowej
3. Usunięcie wtórnych nawarstwień w postaci werniksów, warstwy pokostu i przemalowań przy zastosowaniu substancji chemicznych po wykonaniu prób i mechanicznie przy zastosowaniu skalpela
4. Wykonanie retuszy scalających, punktowanie warstwy malarskiej
5. Wykonanie dokumentacji powykonawczej

Pozostałe prace renowacyjne

Oczyszczenie, uzupełnienie i wykonanie złoceń szlagmetalem, zdobionych elementów ożebrowania w nawie głównej.

Tynki wewnętrzne

Nad cokołem ceglanym występują zdestruowane partie tynku. Destrukt tynku w postaci przebarwień, lokalnych odspojień i zasolenia kwalifikuje te fragmenty wypraw do usunięcia i zastąpienia ich tynkiem renowacyjnym. Zakres prac w tym obszarze będzie obejmował

- skucie ręczne zdestruowanych partii tynku, - oczyszczenie ścian szczotkami stalowymi z resztek tynku wraz z usunięciem spoin na głęb. 2.0 cm
 - odgrzybienia powierzchni ścian - np. preparatem „Boramon”, Adolit M lub podobnym.
 - wzmocnienie materiału ceramicznego preparatem opartym o związki silikonowe np. KSE 100 i 300,
 - wykonanie narzutu podkładowego w postaci suchej zaprawy tynkarskiej, odpornej na zasolenia, Vorspritzmörtel,
 - założenie tynku wyrównawczego i magazynującego sole. Tynk ten należy nakładać w warstwach o grubości 10 do 30 mm, Grundputz,
 - trzecia warstwa technologiczna to tynk renowacyjny: tynk hydrofobowy, przepuszczalny dla pary wodnej i przyspieszający wysychanie, Sanierputz stara biel.
- Wykończenie powierzchni i scalenie z tynkiem sąsiadującym przy zastosowaniu Feinspachtel lub Feinputz.
- malowanie powierzchni tynku farbą o odpowiedniej wysokiej paroprzepuszczalności (farby wapienne, silikatowe etc.).

Malowanie ścian i sklepień.

Wszystkie ściany nawy głównej wraz z sklepieniami wykazują silne zabrudzenie oraz przebarwienia. Planowane jest pozostawienie obecnych, oryginalnych i wtórnych wypraw tynkarskich i malarskich z

przeprowadzeniem drobnych napraw i uzupełnień lica.(za wyjątkiem fragmentów zawilgoconych które zostaną usunięte). W tym celu należy przeprowadzić oczyszczenie z zabrudzeń i nawarstwień. Przystąpienie do czyszczenia powinno być poprzedzone wykonaniem oględzin obiektu. Oczyszczenie powierzchni ścian z warstw kurzu, zabrudzeń i smolistych zanieczyszczeń, na całych powierzchniach ścian, metodą półmokrą ograniczającą inwazję wody w strukturę tynków i emisję pyłów. Zaleca się miejscowe przeprowadzenie zabiegu dezynfekcji przez likwidację objawów skażenia mikrobiologicznego.

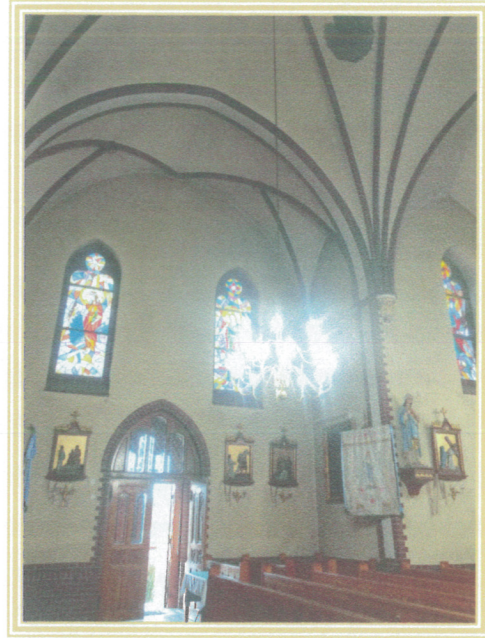
Po wyczyszczeniu i uzupełnieniu tynków, powierzchnie należy pomalować gotowymi farbami zolowo - krzemianowymi do wewnątrz np. firmy Keim, przygotowywanymi w odpowiednich warunkach technologicznych (fabrycznie). Zachować istniejącą kolorystykę , czyli biel. Malowanie należy poprzedzić próbami weryfikującymi wybór właściwego odcienia bieli.

Elementami wymagającymi również renowacji są elementy ceglane - jak cokół we wnętrzu oraz słuźki i wsporniki wykonane z kształtek ceglanych które zostały pomalowane farbą. Po wyczyszczeniu powyższych elementów ceglanych j.w wskazane jest zastosowanie warstwy kontaktowej – szczepnej np. Kabe Spin a następnie pomalowanie farbami akrylowymi np. Farba Akrylatex Kabe dopasowując odcień koloru do koloru zachowanego na elementach ceglanych. Należy korzystać tylko ze sprawdzonych i atestowanych materiałów budowlanych i preparatów konserwatorskich. Przedstawione w dokumentacji nazwy materiałów, urządzeń czy producentów mają charakter wyłącznie poglądowy i mają na celu jedynie określenie parametrów i standardów wykonania przedmiotu niniejszego programu prac konserwatorskich. Autor opracowania nie ogranicza w żaden sposób możliwości wykorzystania innych materiałów niż wskazane w dokumentacji, równoważnych pod względem technologicznym i jakościowym, po uzyskaniu akceptacji nadzoru autorskiego.

5. Dokumentacja fotograficzna

Polichromie znajdujące się w wysklepkach sklepienia gwieździstego.

Wnętrze nawy głównej

Ściana elewacji północnej

Ściana elewacji południowej

III. Uwagi końcowe.

Niezależnie od powyższych wskazań obowiązują wszystkie uwarunkowania zawarte w załączonych kartach technicznych proponowanych materiałów.

HUBERT KWAŚNICA
techn. bud.
uprawnienia budowlane
specjalności konstrukcyjno - budowlanej
nr ewid. 156/86 SLK/BO/3153/02
Hubert Kwaśnica

Tworków październik 2023